https://doi.org/10.33004/reumatizam-supp-73-1-74

Neurološke manifestacije u sistemskoj sklerozi – pregled dostupnih dokaza

Neurological Manifestations in Systemic Sclerosis: A Review of the Available Evidence

Mislav Radić [1,2], Petra Šimac Prižmić [1], Hana Đogaš [3], Marijana Matijaš [1], Ana Vodanović [1], Josipa Radić [2,4], Dijana Perković [1,2]

[1]Klinika za unutarnje bolesti, Zavod za reumatologiju, alergologiju i kliničku imunologiju, Centar izvrsnosti za sistemsku sklerozu u Hrvatskoj, Klinički bolnički centar Split, 21000 Split, Hrvatska
[2]Medicinski fakultet, Sveučilište u Splitu, 21000 Split, Hrvatska
[3]Klinika za neurologiju, Klinički bolnički centar Split, 21000 Split, Hrvatska
[4]Klinika za unutarnje bolesti, Zavod za nefrologiju, dijalizu i arterijsku hipertenziju, Klinički bolnički centar Split, 21000 Split, Hrvatska

Uvod: Neurološke manifestacije sistemske skleroze (SSc) tradicionalno se smatraju rijetkim, no noviji podaci upućuju na češće zahvaćanje perifernog i autonomnog živčanog sustava. Cilj našega rada bio je istražiti dostupne podatke o učestalosti, spektarima i kliničkom značenju neuroloških manifestacija SSc-a.
Ispitanici i metode: Proveden je ciljani pregled relevantne literature u dostupnim indeksiranim izvorima, koristeći pojmove systemic sclerosis, scleroderma, neurological manifestations, neuropathy, autonomic dysfunction, central nervous system i stroke.
Rezultati: Najčvršći dokazi odnose se na perifernu neuropatiju i autonomnu disfunkciju. Sustavni pregled 113 studija s 2143 ispitanika pokazao je zbirnu prevalenciju periferne neuropatije od 27,37% (95% CI, 22,35–32,70). Opisane su senzomotorna polineuropatija, trigeminalna neuropatija i sindrom karpalnog tunela. Pregled 109 studija s 2742 bolesnika pokazao je širok spektar autonomne disfunkcije, ponajprije kardiovaskularnoga i gastrointestinalnoga sustava. Također su zabilježene i manifestacije zahvaćenosti središnjega živčanog sustava, uključujući glavobolju, epileptičke napadaje i kognitivne poremećaje, međutim, podaci su heterogeni. Meta-analiza četiri kohortne studije pokazala je povećan rizik od ishemijskog moždanog udara u bolesnika sa SSc-om (RR 1,68; 95% CI, 1,26–2,24).
Zaključak: Neurološke manifestacije SSc-a i dalje su nedovoljno prepoznate. Najbolje su dokumentirane periferna neuropatija i autonomna disfunkcija, dok je zahvaćenje središnjeg živčanog sustava slabije razjašnjeno. Potrebna su prospektivna istraživanja uz standardiziranu neurološku i neurofiziološku procjenu radi boljeg definiranja učestalosti, kliničkog značenja i prognostičke vrijednosti neurološkog zahvaćanja u SSc-u.

Ključne riječi: sistemska skleroza, neurološke manifestacije, periferna neuropatija, autonomna disfunkcija
Keywords: systemic sclerosis, neurological manifestations, peripheral neuropathy, autonomic dysfunction
E-mail adresa prezentirajućeg autora: psimacr@gmail.com
Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa